

ΕΘΝΙΚΗ ΑΝΔΡΩΝ

50 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ
ΤΗΝ ΕΠΙΣΗΜΗ
ΠΡΕΜΙΕΡΑ

1967 - 2017

Σύλλογος Φίλων
Ελληνικών Εθνικών
Ομάδων Πετοσφαίρισης

ΕΘΝΙΚΗ ΑΝΔΡΩΝ:

ΠΕΝΗΝΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΣΗΜΗ ΠΡΕΜΙΕΡΑ

Έρευνα - τεκμηρίωση: **Νίκος Μπεργελές**
Επιμέλεια: **Γιάννης Τζούστας**

**Από τις ρίζες του αθλήματος στην
πρώτη διεθνή επίσημη συμμετοχή**

1. Προέλευση, εξέλιξη και διάδοση της πετοσφαίρισης

Δεύτερη χιλιετία π.Χ.: Στην εθνολογική και πολιτιστική ιστορία των λαών αναφέρονται σφαιριστικά παιχνίδια στη Μεσοποταμία, στα νησιά της Γης του Πυρός και αλλού.

Επική περίοδος: Ο Όμηρος στο Ι΄ της Οδύσσειας αναφέρει το παιχνίδι της κόκκινης σφαίρας και τη Ναυσικά να παίζει με τις θερααινίδες της. Άλλα δημοφιλή παιχνίδια στους αρχαίους Έλληνες που παίζονταν με σφαίρα «εκ ποικίλων νημάτων πεποιημένη» (Ησύχιος) ήταν: Ουρανία, Φαινίνδα, Επίσκυρος, Ανακρουσία, Αρπαστόν κ.α.

18ος αιώνας: Στη Γαλλία παιζόταν το σφαιριστικό παιχνίδι Μαϊνονέτ.

1895: Ο Μόργκαν ως διευθυντής (Γραμματέας των σπορ) της Χ.Α.Ν. στο Χόλιοκ της Μασαχουσέτης επινοεί αυτή τη μορφή πετοσφαίρισης χρησιμοποιώντας ένα δίχτυ αντισφαίρισης που το τοποθέτησε σε ύψος 1,83μ. από το έδαφος. Για μπάλα χρησιμοποιήθηκε μία σαμπρέλα από μπάλα καλαθοσφαίρισης.

1896: Διεξάγεται ο πρώτος αγώνας δημόσιας επίδειξης στο χώρο της Χ.Α.Ν. του Σπρίνγκσφιλντ με 5μελείς ομάδες. Στην ίδια διοργάνωση με πρόταση του καθηγητή ιατρικής δόκτορα Άλφρεντ Χάλφριντ καθιερώνεται η ονομασία Volleyball.

Τα επόμενα χρόνια η πετοσφαίριση διαδίδεται σε όλες τις χώρες μέσω τη Χ.Α.Ν. Στη διάδοση της αθλοπαιδιάς στην Ευρώπη συμβάλλουν και οι αμερικανοί στρατιώτες κατά τη διάρκεια του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου.

Τύνιδα 1967. Πρώτη επίσημη συμμετοχή της εθνικής Ελλάδος στους Μεσογειακούς Αγώνες.

Από αριστερά: Κυριάκος Παντελιάς, Θόδωρος Εξαδάκτυλος, Βασίλης Κολλοκοτρώνης, Γιώργος Τραπεζουντίδης, Βασίλης Φρυδάς (αρχηγός αποστολής), Αρίστος Κανελλόπουλος (προπονητής), Γιώργος Δρακόπουλος, Στέφανος Λειλούδας, Ανδρέας Λοράνδος, Νίκος Κριτσοταλάκης, Νίκος Μπεργελής, Θανάσης Μαργαρίτης.

Σημ.: Από τη φωτογραφία απουσιάζει ο Κώστας Χασάπης ο οποίος εικονίζεται στην επόμενη φωτογραφία και είναι από αριστερά ο τρίτος της πίσω σειράς.

Από αριστερά. Πρώτη σειρά: Β. Κολλοκοτρώνης, Γ. Τραπεζουντίδης, Β. Φρυδάς, Γ. Δρακόπουλος
 Δεύτερη σειρά: Κ. Παντελιάς, Θ. Εξαδάκτυλος, Κ. Χασάπης, Θ. Μαργαρίτης, Α. Λοράνδος, Σ. Λειλούδας, Ν. Μπεργελής, Ν. Κριτσοταλάκης

2. Η πετοσφαίριση στη Σμύρνη

1919: Η πετοσφαίριση γίνεται γνωστή στη Σμύρνη.

Διεξάγεται το πρώτο πρωτάθλημα πετοσφαίρισης στη Σμύρνη με τη συμμετοχή 8 ομάδων. Πρωταθλητής αναδεικνύεται ο Πανιώνιος.

1922: Μικρασιατική καταστροφή. Μεταξύ των ελλήνων προσφύγων από τη Σμύρνη είναι και ο Αθανάσιος Λευκαδίτης που θεωρείται ο πυρφόρος της πετοσφαίρισης στη μητροπολιτική Ελλάδα.

3. Η πετοσφαίριση στη μητροπολιτική Ελλάδα

- 1924:** Η νέα αθλοπαιδιά γίνεται αποδεκτή και διεισδύει στα αθλητικά σωματεία και τα εκπαιδευτικά ιδρύματα στις μεγάλες πόλεις, στην Αθήνα, στη Θεσσαλονίκη και στην Πάτρα. Με πρωτοβουλία του Πανιωνίου Γ.Σ. πραγματοποιείται το πρώτο πρωτάθλημα ανδρών Αθηνών-Πειραιώς. Σύμφωνα με τις περισσότερες μαρτυρίες, το πρωτάθλημα κατέκτησε ο Πανιώνιος.
- 1926:** Πρώτο πρωτάθλημα γυναικών Θεσσαλονίκης όπου συμμετέχουν οι: Άρνης, Χ.Ε.Ν., Α.Κ.Ο.Α., Ηρακλής και Παμμακεδονικός.
- 1926:** Η μικτή Αθηνών αναμετράται στη Θεσσαλονίκη με την αντίστοιχη μικτή της συμπρωτεύουσας με διοργανωτή τον Ηρακλή. Νικήτρια η μικτή Αθηνών με 2-0 σετ (15-9,15-7).
- 1927:** Πραγματοποιείται το πρώτο πρωτάθλημα γυναικών Αθηνών. Πρωταθλήτρια η ομάδα του Πανιωνίου Γ.Σ. Πρωτοστατούν οι ομάδες του Πανιωνίου Γ.Σ., του Πανελληνίου Γ.Σ. και του Εθνικού Γ.Σ. Σταδιακά ιδρύονται οι ομάδες: Πειραιϊκός Σύνδεσμος, Νήαρ Ηστ, Πετοσφαιρικός Όμιλος Πατρών. Πρωτεργάτης της γυναικείας πετοσφαίρισης ο πρόεδρος του Πανιωνίου Δ. Δάλλης.
- Την περίοδο του μεσοπολέμου στην Αττική αρχικά οι:** Πανελλήνιος Γ.Σ. και Εθνικός Γ.Σ. και στη συνέχεια: Νήαρ Ηστ, Νέοι Βύρωνος, Πειραιϊκός Σύνδεσμος, Ιωνικός Ν.Φ. και Α.Ο. Αμπελοκήπων αγκαλιάζουν την πετοσφαίριση. Στη συνέχεια διαδίδεται και στην Πάτρα με τον Π.Ο. Πατρών και την Ε.Α. Πατρών. Σύντομα αναπτύσσεται αγωνιστική δραστηριότητα και διοργανώνονται αγώνες τοπικοί σε Αθήνα, Θεσσαλονίκη και Πάτρα, αλλά και σε άλλες πόλεις όπως στη Χίο.
- 1936-40:** Η πιο σημαντική προπολεμική περίοδος για την πετοσφαίριση. Διεξάγονται πρωταθλήματα με ομάδες αθλητικών σωματείων δύο πόλεων, της Αθήνας και της Πάτρας. Διακρίνονται ο Πανελλήνιος και ο Π.Ο. Πατρών.
- 1940-44:** Ιταλογερμανική κατοχή. Αναστέλλεται η δραστηριότητα και η ανάπτυξη της πετοσφαίρισης.

4. Περίοδος 1945-1951 - Διεθνείς αγώνες πρωτόλεια - Διεθνής Ομοσπονδία

- Ανασυγκρότηση των παιδιών & δημιουργία νέων ομάδων. Στη Θεσσαλονίκη οι Άρνης και Ηρακλής ανασυγκροτούνται, ενώ ΠΑΟΚ, ΧΑΝΘ, κ.α. ιδρύουν τμήμα πετοσφαίρισης. Πρώτες διεθνείς συναντήσεις μεταξύ ομάδων διαφορετικών χωρών.
- 1946, Οκτώβριος:** Ο πρώτος αγώνας ελληνικής ομάδας στο εξωτερικό. Ο Σπόρτινγκ δίνει στην Αίγυπτο αγώνες πετοσφαίρισης και καλαθοσφαίρισης ενισχυμένος με παίκτες του Πανελληνίου Γ.Σ.
- 1947:** Ιδρύεται η FIVB (Διεθνής Ομοσπονδία Πετοσφαίρισης). Η Ελλάς γίνεται μέλος το 1951.
- 1948:** Πρώτο επίσημο Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα πετοσφαίρισης μεταξύ των εθνικών ομάδων ανδρών στη Ρώμη.
- 1949:** Αρχίζουν τα σχολικά πρωταθλήματα.
- 1951: Αύγουστος 13-15.** Η Α.Ε. Παγκρατίου δίνει 3 αγώνες πετοσφαίρισης στην Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου με μικτή ομάδα και με ομάδες αθλητικών σωματείων χωριστά.

5. Πρώτοι αγώνες της εθνικής ανδρών

- 1952: Η εθνική ομάδα στο Παρίσι δίνει δύο φιλικούς αγώνες με την εθνική Γαλλίας.** Στην αποστολή συμμετείχαν οι Γιάννης Λεβαντίνος (προπονητής-διαιτητής), Κώστας Νιάτας (αρχηγός αποστολής-καθοδηγητής) και οι παίκτες Κώστας Γιαταγάνας, Βασίλης Ευταξίας, Γιώργος Καροτσιέρης, Διονύσης Αναγνωστόπουλος, Γιάννης Λάμπρου, Δημήτρης Σπυριδώνος, Νίκος Λαζαρίδης, Γιάννης Λαζαρίδης, Δημήτρης Πάτρας και δύο συνοδοί, ο Γιώργος Βασιλακόπουλος και ο Ε. Αναγνωστάκης.

Παρίσι 1952. Η ομάδα που στάλθηκε από το ΣΕΓΑΣ στη Γαλλία αναφέρεται ως προεθνική.

Από αριστερά: Ι. Λεβαντίνος (προπονητής-διαιτητής), Κ. Γιαταγάνας, Β. Ευταξίας, Π. Καπόμπασης, Γ. Καροσιέρης, Δ. Αναγνωστόπουλος, Γ. Λάμπρου, Δ. Σπυριδώνος, Γ. Θεοδωράτος, Ν. Λαζαρίδης, Δ. Πάτρας, Γ. Βιέρρος, Τ. Γαίτης, Κ. Νιάτας (αρχηγός αποστολής-καθοδηγητής).

Σημ.: Τα ονόματα των παικτών με τα πλάγια γράμματα δεν αναφέρονται στο πρόγραμμα των αγώνων, ούτε στη συνέντευξη του Γ. Λάμπρου και του Δ. Αναγνωστόπουλου. Επίσης, στο πρόγραμμα των αγώνων όπου αναγράφονται οκτώ έλληνες παίκτες και συμφορών Γ. Λάμπρου και Δ. Αναγνωστόπουλος αναφέρεται και ο Γ. Λαζαρίδης που δεν είναι στην φωτογραφία.

Διονύσης Αναγνωστόπουλος: ένας πολυσύνθετος αθλητής και ολοκληρωμένος πετοσφαιριστής, που ήταν βασικός παίκτης της εθνικής Ελλάδος στη Γαλλία σε μια επιθετική προσπάθεια.

1959 Εθνική Ομάδα ή μικτή Αθηνών στην Αίγυπτο. Από αριστερά. Άνω: Α. Κοντοβουνήσιος, Γ. Πέππας, Ν. Εφραιμίδης, Δ. Σπυριδώνος, Σ. Δεκαβάλλης, Β. Φρυδάς (Αρχ. Αποστολής), Α. Γλυκατζής (Διαιτητής), Δ. Κουμουνδούρος, Θ. Τομπούλογλου. Κάτω: Ν. Πουλιακίδας, Γ. Δρακόπουλος, Η. Αποστολίδης, Σ. Κομπορόζος, Δ. Κόκκινος.

Αλεξάνδρεια 1959: Στέλιος Κομπορόζος αριστερά και Δημήτρης Κόκκινος στο μπλοκ.

Αθήνα 1957. Η ομάδα της Ελλάδος πριν από τον αγώνα με την εθνική Ρουμανίας.

1955: α) Η γαλλική Côte de Beauté στην Αθήνα. Αγωνίζεται με ΠΑΟ, Π.Γ.Σ., Ε.Γ.Σ. και μικτή Αθηνών.

β) Η μικτή Αθηνών στην Κων/πολη δίνει αγώνες με Πέρα-Κήουμπ.

γ) Αγώνας εθνικής ομάδας με την ομάδα του Αμερικανικού Κολλεγίου στην Αθήνα.

1957: Η εθνική Ελλάδα στην Αθήνα δίνει δύο φιλικούς αγώνες με την αντίστοιχη της Ρουμανίας. Αγωνίστηκαν οι εξής: Δημήτρης Σπυριδώνος (Αρχηγός), Στέλιος Δεκαβάλλης, Ηρακλής Αποστολίδης, Δημήτρης Κουμουνδούρος, Θόδωρος Ανδρικόπουλος, Νίκος Τριανταφύλλου, Νίκος Εφραιμίδης, Θανάσης Τομπούλογλου, Στέλιος Κομπορόζος, Διονύσης Αναγνωστόπουλος, Αλέκος Κοντοβουνήσιος, Κάρολος Παπούλιας, Δημήτρης Κόκκινος.

1959: Η εθνική Ελλάδα στην Αίγυπτο δίνει αγώνες με μικτές Αλεξανδρείας, Καΐρου και Ελλήνων Αλεξανδρείας. Προπονητής ο Αρίστος Κανελλόπουλος.

1961: α) Ο Σάββας Γκροσνάνοβιτς αναλαμβάνει προπονητής στην εθνική ομάδα.

β) Αγώνες με Παρτιζάν στην Αθήνα. Με Παρτιζάν και Γεντίνστβο στο Βελιγράδι και στο Νόβισαντ.

γ) Δεκέμβριος 1961, Ελληνοαιγυπτιακοί αγώνες στην Αθήνα.

δ) Η εθνική ομάδα στην Αίγυπτο για φιλικούς αγώνες.

1962: Η εθνική ανδρών στο Βελιγράδι για φιλικούς αγώνες, δοκιμάζονται νέοι παίκτες.

1963: α) Η εθνική ανδρών στην Αλεξάνδρεια και στο Κάιρο για φιλικούς αγώνες με εθνική Αιγύπτου.

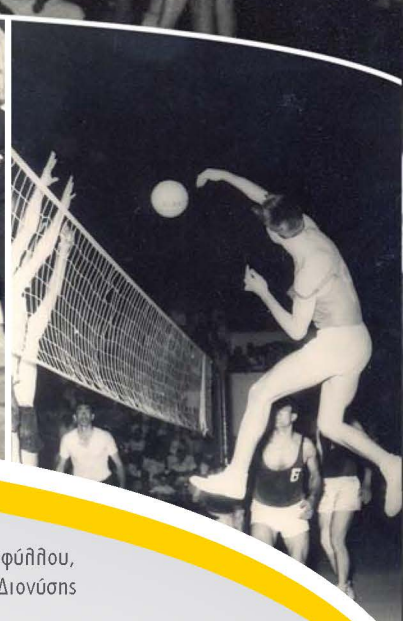
β) Η εθνική νέων με προπονητή των Α. Κανελλόπουλο, δίνει φιλικούς αγώνες με την αντίστοιχη της Τουρκίας στην Κωνσταντινούπολη και στην Αθήνα.

1964: Η Ρασίνγκ στην Αθήνα, δίνει αγώνες με Πανελλήνιο Γ.Σ., Π.Α.Ο και Μίλωνα.

1966: α) Ιδρύεται η Ελληνική Ομοσπονδία Αθλοπαιδιών (ΕΟΑΠ).

β) Πρώτο επίσημο βαλκανικό τουρνουά Νέων και Νεανίδων στη Σμύρνη. Συμμετοχή της εθνικής νέων που κατατάσσεται 4η. Προπονητής ο Αρίστος Κανελλόπουλος και κατόπιν ο Διονύσης Αναγνωστόπουλος.

Αθήνα 1961: Η εθνική Ελλάδος με την Παρτιζάν: Από αριστερά, άνω: Ανδρέας Μπεργελές, Νίκος Εφραιμίδης, Νίκος Τριανταφύλλου, Στέλιος Δεκαβήλλης, Ηρακλής Αποστολίδης. Κάτω: Γιώργος Πέππας, Νίκος Πουλακίδας, Τάσος Κεχράς, Δημήτρης Κόκκινος, Διονύσης Μερκάτης και Θόδωρος Ανδρικόπουλος.

Αλεξάνδρεια 1963: Ο Κυριάκος Παντελιάς καρφώνει και οι Κόκκινος και Α. Μπεργελές καλύπτουν.

Νόβισαντ 1961: Ο Αντρέας Μπεργελές επιτίθεται εναντίον διπλού μπλοκ και αριστερά του ο Δημήτρης Κόκκινος καλύπτει.

1962: Η Εθνική στο Βελιγράδι. Από αριστερά: Άνω: Κώστας Ρήγας, Γιώργος Πέππας, γιουγκοσλάβος παράγοντας, Δόντης (διαιτητής), Τάσος Αναστασίου (αρχηγός αποστολής), Σπύρος Δημητρούλιας, Κυριάκος Παντελιάς, Κώστας Σιδηρόπουλος. Κάτω: Νίκος Εφραιμίδης, Τίμος Κέπετζης, Στέφανος Λεηλούδας, Νίκος Τριανταφύλλου, Γιάννης Ιατρού. Στο έδαφος ο Διονύσης Μερκάτης.

Κάιρο 1963: Ο Γ. Πουλιτσίδης, ο πρώτος Μακεδόνας που αγωνίστηκε στην εθνική ομάδα, καρφώνει.

6. Πρώτη συμμετοχή εθνικής ομάδας σε επίσημες διεθνείς διοργανώσεις

1967: α) Πρώτη συμμετοχή της εθνικής ανδρών στους Μεσογειακούς της Τύνιδας (7η θέση).

Συμμετείχαν οι: Γιώργος Δρακόπουλος, Βασίλης Κολλοκοτρώνης, Θόδωρος Εξαδάκτυλος, Νίκος Κριτσοταλάκης, Στέφανος Λεηλούδας, Ανδρέας Λοράνδος, Θανάσης Μαργαρίτης, Νίκος Μπεργελές, Κυριάκος Παντελιάς, Κώστας Τραπεζουντίδης, Ντίνος Χασάπης. Προπονητής ο Αρίστος Κανελλόπουλος, αρχηγός αποστολής ο Βασίλης Φρυδάς και διαιτητής ο Τάσος Αναστασίου.

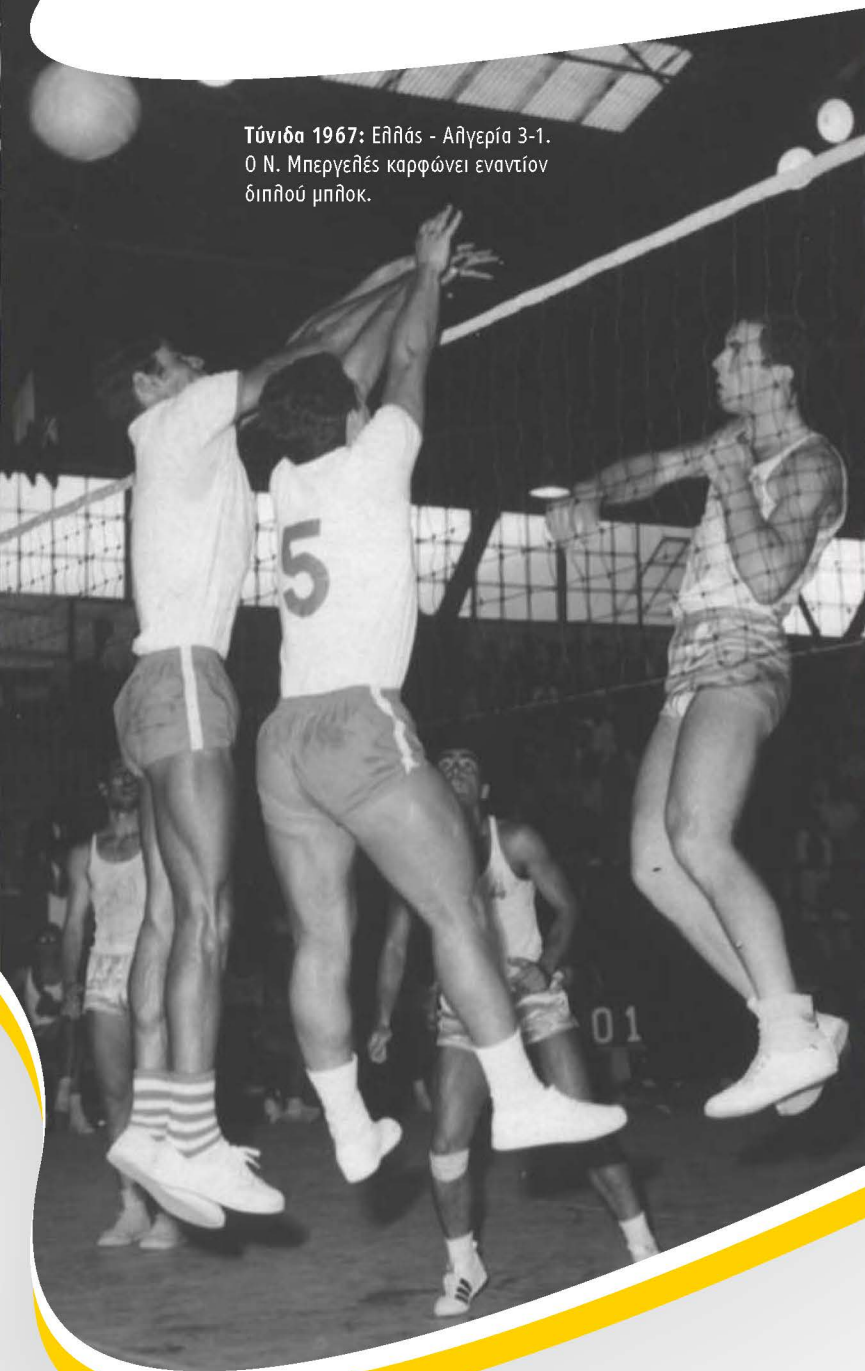
β) Πρώτη συμμετοχή της εθνικής ανδρών στους Πανευρωπαϊκούς της Τουρκίας (20η θέση).

Συμμετείχαν: Γιώργος Δρακόπουλος, Βασίλης Κολλοκοτρώνης, Τάσος Κουμπής, Νίκος Κριτσοταλάκης, Στέφανος Λεηλούδας, Ανδρέας Λοράνδος, Θανάσης Μαργαρίτης, Νίκος Μπεργελές, Κυριάκος Παντελιάς, Νίκος Σισμανίδης, Αντώνης Λάνθιμος, Ντίνος Χασάπης. Προπονητής ο Αρίστος Κανελλόπουλος.

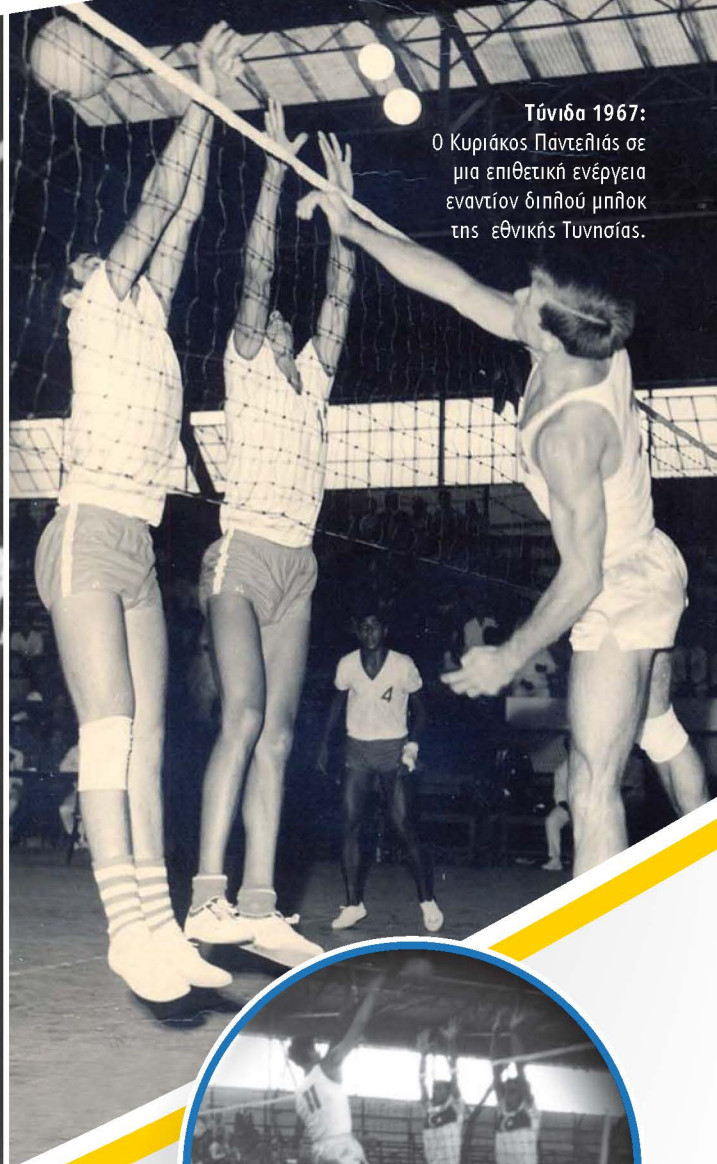
γ) Η Εθνική στο Ισραήλ δίνει φιλικούς αγώνες με την εθνική της φιλοξενούσας χώρας.

δ) Η εθνική Ελλάδος δίνει φιλικό αγώνα στη Λευκωσία με τη μικτή της πόλης.

Τύνιδα 1967: Ελλάδα - Αίθιοπία 3-1.
Ο Ν. Μπεργελές καρφώνει εναντίον
διπλού μπλοκ.

Τύνιδα 1967:
Ο Κυριάκος Παντελής σε
μια επιθετική ενέργεια
εναντίον διπλού μπλοκ
της εθνικής Τυνησίας.

Τύνιδα, Μεσογειακοί 1967.
Ο Θανάσης Μαργαρίτης καρφώνει
στον αγώνα με την Τουρκία.

- 1968:** Ο Στέφαν Ρόμαν αναλαμβάνει προπονητής της εθνικής ανδρών.
Η προετοιμασία της εθνικής ομάδας σε ετήσια βάση.
- 1969:** α) Πρώτη συμμετοχή της εθνική ομάδας ανδρών στο κύπελλο Ανοίξεως στη Φινλανδία.
β) Φιλικό αγώνες με την εθνική Γιουγκοσλαβίας στην Αθήνα.
- 1970:** α) Ιδρύεται η ΕΟΠΕ και αρχίζει η ραγδαία ανάπτυξη της πετοσφαίρισης.
β) Πρώτοι Βαλκανικοί αγώνες στην Αθήνα. Η πρώτη νίκη επί της Τουρκίας στις μεταξύ τους συναντήσεις και 4η θέση.
γ) Πρώτη συμμετοχή σε προολυμπιακό τουρνουά στη Σόφια και αποκλεισμός.
δ) Πρώτη συμμετοχή της εθνικής φοιτητικής ομάδας στην Πανεπιστημιάδα του Τορίνο.

www.hellasvolley.gr • info@hellasvolley.gr